7/871

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/01-2427

21/7/2003

KONU : 7/871-2374 esas sayılı
Soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :a) 27.06.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/871-2374/9064 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 01.07. 2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-191/10/2965 sayılı yazısı

Malatya Milletvekili Sayın Muharrem KILIÇ'ın Sayın Başbakana tevcih ettiği ve Sayın Başbakan tarafından da koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan 7/871-2374 sayılı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün, 2003 Yılı Yatırım Programı Tarım Sektöründe 189 adet proje yer almaktadır. Toplam tutarı 34,4 katrilyon TL olan bu projelere, 2002 yılı sonuna kadar 12 katrilyon TL harcanmış ve 2003 yılı programı ile 300 trilyonu kredi ödeneği olmak üzere toplam 708,8 trilyon TL ödenek ayrılmıştır. Bu ödenek seviyesi ile 2004 yılı ve sonrasına kalan yatırımın tamamlanması yaklaşık 30 yılda gerçekleşebilecektir. Bu çerçevede; yatırımlara ayrılan kaynakların kısıtlı olması, mevcut proje stokunun büyüklüğü ve sektör öncelikleri göz önüne alındığında, ilerlemiş projeler üzerinde yoğunlaşan bir yatırım politikasının izlenmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle; kısıtlı kaynakların rasyonel kullanımını temin amacıyla 2003 yılında Müsteşarlığımız ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün ortak çalışmaları ile Genel Müdürlüğün Tarım Sektöründe yer alan 66 adet projesine 1 milyar TL iz ödenek ayrılarak, inşaatlarının ertelenmesi öngörülmüştür. Bu projelerin; 45 adedi henüz yatırımı ilerlememiş, depolama tesisi olan barajı inşaa aşamasındaki sulama amaçlı projeler niteliğindedir.

Bu kapsamda; sözkonusu projelerden Malatya-Yoncalı, Malatya-Kuruçay ve Malatya-Kapıkaya projeleri henüz barajları inşaa edilme aşamasında olan, sulamaları ihalesiz ve ilerlememiş nitelikli projelerdir. Bu nedenle de; iz ödenek tahsisi ile ertelenmeleri öngörülmüştür. Diğer projelere ise bütçe imkanları çerçevesinde ilerlemişlik düzeyleri gözönüne alınarak ödenek tahsisi yapılmıştır.

Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Beş Yıllık Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan ve Yatırım Programı Hazırlama Esasları Genelgeleri ile kuruluşlara duyurulan sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il bazında yapılmamaktadır. Bununla beraber, yatırım

./..

programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında, kalkınmada öncelikli illerde, doğal afet yaşanan illerde ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan illerde yer alan projelere mevcut imkanlar ölçüsünde öncelik verilmektedir.

Bu çerçevede, 2003 Yılı Yatırım Programında **sektörel olarak**; eğitim, sağlık, teknoloji altyapısı, enerji, sulama, kentsel altyapı yatırımlarına ve ulaştırma alt sektörleri arasında dengeyi sağlayıcı yatırımlara, **bölgesel olarak**; Kalkınmada Öncelikli Yörelerin kalkınmasına hız kazandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımları ile istihdam ağırlıklı projelere, bu kapsamda özellikle Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı (GAP), Doğu Anadolu Projesi Ana Planı (DAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP) ve Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme Raporu (ZBK) kapsamında öngörülen yatırımlara, **proje bazında ise** devam eden projelerden;

- 2003 yılı içinde tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilecek projelere,
- Uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış projelere,
- Yatırım Programında yer alıp, dış finansmanı sağlanarak onaylanmış projelere,
- Başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere,
- Afetlerin önlenmesi ve afet hasarlarının telafisine yönelik projelere,
- e-Avrupa+ ve e-Türkiye eylem planlarıyla uyumlu bilgi teknolojisi projelerine

öncelik verilmiştir.

Sekizinci Plan'da, yıllık programlarda ve Hükümetin Acil Eylem Planı'nda öngörüldüğü üzere, kamu yatırımlarının planlanması ve uygulamasında etkinliğin artırılması ve bu suretle projelerin ekonomik büyümeye ve buna bağlı olarak sosyal refaha yapacağı katkının en yüksek düzeye çıkarılması, mevcut kısıtlı kaynakların birçok projeye tahsis edilmesi yerine öncelikli, fiziki gerçekleşme oranı yüksek ve kısa sürede ekonomiye kazandırılabilecek projelere tahsis edilmesi ve bu projelerin biran önce tamamlanması, bu suretle projelerin gerçekleşme sürelerinin uzamasından doğan maliyet artışlarının önüne geçilmesi amacıyla 2001 yılından bu yana kamu yatırım programını rasyonelleştirme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu kapsamda, DPT ile yatırımcı kamu kuruluşlarının yakın işbirliği içinde yapılabilirliğini ve önceliğini kaybetmiş bazı projeler yatırım programından çıkarılmıştır. Rasyonelleştirme çalışmalarına, yatırım programlarından proje çıkarılması yanında, Yatırım Programının hazırlanması çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli iyileştirme işlemleriyle devam edilmiştir. Bu kapsamda; bazı kuruluşların çok yıllık projeleri yıllık hale getirilmiş, bazı projelerin kapsamındaki biten işler ile çok yakın bir gelecekte ihale edilemeyecek alt kısım ve işler kapsam dışına çıkarılmış, tamamlanan kısımlarının hizmet için yeterli olacağı düşünülen projeler programdan çıkarılmış ve bazı projeler yapım niteliğinden çıkarılarak fizibiliteleri revize ettirilmek üzere etüt-proje kapsamına alınmış, projeler yeniden önceliklendirilerek, fiziki gerçekleşme düzeyi düşük olan, aciliyeti olmayan ve ikinci derecede öncelikli bazı projeler iz ödenekle bırakılarak durdurulmuş, böylece mevcut ödenekler acil ve birinci derecede öncelikli projelere tahsis edilmeye çalışılmıştır.

Yapılan bu çalışmaların olumlu sonuçları 2003 Yılı Yatırım Programında yansımasını bulmuştur. 2003 Yılı Yatırım Programında, mahalli idarelerin kendi yürüttükleri yatırımlar hariç olmak üzere, toplam tutarı 187,1 katrilyon lira olan 3.851 proje yer almaktadır. Söz konusu 3.851 proje için başlangıçtan 2002 yılı sonuna kadar kümülatif olarak 80,4 katrilyon lira harcanmış olup, 2003 yılında 12,5 katrilyon lira ödenek tahsis edilmiştir. Böylece, 2002 yılında 4.414 olan proje sayısı, 2003 yılında 3.851'e düşürülmüş, 2002 yılında toplam proje tutarının yüzde 6,2'si oranında ödenek tahsis edilebilirken, 2003 yılında toplam proje tutarının yüzde 6,7 oranında ödenek tahsis edilmiştir.

7/871

Yatırımlar için sonraki yıllarda da 2003 yılı seviyesinde ödenek tahsis edilmesi ve programa yeni proje alınmaması durumunda, mevcut kamu yatırım stokunun tamamen bitirilmesi için 2003 yılı sonrasında 7,6 yıl daha gerekecektir. Ortalama tamamlanma süresi olarak tanımlanan söz konusu süre 2001 yılında yaşanan kriz sonrasında yaklaşık 12,5 yıla kadar ulaşmışken, rasyonelleştirme çalışmaları sonrasında 2002 yılında yaklaşık 8,5 yıla, 2003 yılında ise yaklaşık 7,6 yıla düşürülmüştür.

Ekonomik ve mali sıkıntıların aşılması ve böylece kamu yatırımlarına ayrılabilecek kaynakların artırılması, ayrıca acil, öncelikli ve kısa sürede tamamlanabilecek projelerin yeterli ödenek tahsis edilerek tamamlanması sonrasında halihazırda yavaşlatılan veya durdurulan projelere de yeterli ödenek tahsis edilmek suretiyle hızlandırılmaları mümkün olabilecektir. Önceliğini ve yapılabilirliğini kaybetmiş projeler yatırım programından çıkarılmış olup, iz ödenekle bile olsa yatırım programında yer alan projeler, finansman imkanlarının elverişli olması durumunda hızlandırılacak olan projelerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa